

s o u d nevyhověl odvolání žalovaného, k odvolání žalobkyně zvýšil výživné měsíčně o 250 Kč.

N e j v y š š í s o u d k dovolání žalovaného zamítl žalobu i ohledně 250 Kč.

D ů v o d y:

Právem vytýká dovolatel, že ustanovení §u 19 zákona rozlukového se nehodí na sporný případ proto, že nejde o manželství, rozvedené před platností zákona toho. Zákon rozlukový umožnil změnu majetkových dohod manželů, sjednaných před platností rozlukového zákona. Dle motivů (tisk čís. 298 nár. shrom. z roku 1919) stalo se to proto, že strany při dřívějších rozvodech před platností zákona rozlukového a dohodách při tom učiněných na důsledky zákona rozlukového pamatovati nemohly, ale podotýká se tu také, že bude věcí manželů na příště, aby již při rozvodu pamatovali na možné následky zákona. Tedy zákonodárce sám zamýšlel, by příště strany při dohodách manželských při rozvodech a rozlukách byly opatrný tak, by pomýšlely na příští důsledky rozluky takovým způsobem, aby jistota dohod takových nebyla otřásána, poněvadž již § 105 obč. zák. pro rozvod předpokládá jistotu o uspořádání majetkových poměrů jako podmínku povolení rozvodu. Ježto manželství stran bylo rozvedeno a dohoda o výživném manželi byla sjednána za platnosti rozlukového zákona, nelze ustanovení §u 19 zákona upotřebiti k odůvodnění změny výživného (viz rozhodnutí čís. 3577 sb. n. s.). Jiná ovšem jest otázka, zda je výměra výživného, dohodou stanovená, stanovena nezměnitelně podle úmyslu stran bez ohledu na změnu poměrů, či zda lze dohodě té odporovati pro mylné předpoklady stran (§§ 914 a 1389 a 1385 obč. zák.). Aby k tomu bylo hleděno, tomu § 19 rozl. zák. ovšem nebrání. Ale tu jednak žalobkyně v prvé stolici netvrdí, že smír byl sjednán jen s ohledem na tehdejší poměry, ač to žalovaný popíral, tedy že dle úmyslu stran mělo se ke změně poměrů přihlížeti. Netvrdila ani, že mylně předpokládala, že se její a žalobcovy poměry nezmění. Již proto její žaloba o zvýšení výživného není opodstatněna. Ale na druhé straně bez ohledu na to, ona sama mohla počítati s tím, že plat žalovaného se postupemlepší a že se ožení a také s tím, že ona nebude vždy zdráva a schopna výdělků. Vždyť sama v odvolacím řízení tvrdila, že žalovaný byl příčinou toho, že její zdraví jest podlomeno a že se hned po zrušení manželského společenství musila dáti léčit, tak že jest patrné, že se u žalovaného roznemohla. Proto by nebylo slušné a neodpovídalo by poctivému výkladu sjednané dohody, by okolnosti, s nimiž žalobkyně mohla a měla počítati, nyní mohla uplatňovati k tomu účelu, aby docílila změny sjednané úmluvy. Vzhledem na toto právní posouzení případu netřeba se již zabývat otázkou viny na rozvodu a na rozluce aniž tím, jaký vliv by mohla tato vina míti na možnost změny výživného.

Čís. 5485,

Bursovni hra manželova jest důvodem rozvodu, jsou-li prokázány okolnosti, vrhající na manželovu povahu příhanu nepořádku, činíce život

s ním pro jeho vadnou povahu trvale nesnesitelným a ohrožující vedle toho také dobrou pověst rodiny.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1925, Rv I 1774/25.)

K žalobě manželky o rozvod manželství od stolu a lože rozvedl procesní soud první stolice manželství z viny obou manželů. Odvolací soud k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatel v tom, že uznal i odvolací soud, že jest opodstatněn rozvodový důvod nepořádného způsobu života a důvod hlubokého rozvratu manželského, v první řadě, že odvolací soud spatřuje nepořádnost způsobu jeho života v tom, že hrál na burse a na dostizích, že hrou na burse způsobil žalobkyni značnou ztrátu na jejím jmění, že i sázky na dostizích byly způsobilé uvésti v nebezpečení jeho majetek a majetek jeho choti, že odvolací soud odvozuje z toho jeho sklon k lehkomyšlnému zacházení s majetkem. Dovolatel uvádí, že odvolací soud zjišťuje správně, že mu žalobkyně zapůjčila k bursovním spekulacím část svého jmění 15.000 Kč, pak 22.000 Kč ve 25 akciích a že jsou ztraceny obě tyto hodnoty. Vytýká odvolacímu soudu, že praví, že se první soud právem nezabýval zjištěním přesné číselné ztráty manželčina jmění následkem jeho hry na burse, že toto tvrzení odvolacího soudu je proto nesprávné, poněvadž se prý soud svým zjišťováním dodělal nesprávného výsledku, započítav do této ztráty nejen jím vypočtený peníz 10.000 Kč, nýbrž i také pasiva depotu u firmy H., ohledně kteréhožto depotu dovodil, že na vrub bursovní hry dlužno čítati z manželčina jmění pouze 7.000 Kč, kdežto částky 20.000 Kč že bylo upotřebeno na jejich domácnost, že však odvolací soud nezjišťuje, zda tento jeho (dovolatelův) výpočet považuje za správný, nýbrž uvádí prostě, že stačí i částka 10.000 Kč, pokud se týče 17.000 Kč jím jako úbytek žalobkynina jmění uznaná, k úsudku, že jde o ztrátu značného jmění žalobkynina následkem hry na burse. Dovolatel míní, což však odvolacím soudem nebylo zjištěno, že původní majetek jeho choti činil 198.000 Kč, a že vzhledem k tomuto jmění nelze za dnešních poměrů úbytek 10.000 Kč pokud se týče 17.000 Kč považovati za úbytek podstatné nebo značné částky jmění. Připouští, že hra na burse, neb i jiné hry mohou tvořiti za určitých okolností důvod k rozvodu, míní, že tomu není tak v tomto případě, v němž dlužno bráti zřetel na veškeré okolnosti, za kterých hrál, zejména, že nesmí zůstat nepovšimnut motiv jeho spekulace, kterým byla láska k jeho manželce a touha opatřiti rodině lepší existenci. Vytýká dále, že si odvolací soud nepovšiml, že jeho choť souhlasila s jeho úmyslem hráti na burse, že nešlo o divokou nebo náruživou hru, že odvolacímu soudu postačila skutečnost prohry a tím nastalé ohrožení majetku žalobkyně. Souhlasí s napadeným rozsudkem, pokud praví, že možnost ztráty nelze vyloučiti u žádné hry spekulativní, ale dovozuje z toho, že, když žalobkyně souhlasila, aby hrál, musila také počítati s možností ztráty, že proto není správným další názor odvola-

ciho soudu, že žalobkyně mohla s tím počítati, že bude hráti tak, by nevězla z toho nějaká škoda. Míni, že, má-li býti bursovní hra důvodem k rozvodu, musí býti prokázány takové okolnosti, které vrhají na manželovu povahu příhanu nepořádku, které činí život s ním pro jeho povahu trvale nesnesitelným a které vedle toho ohrožují také dobrou pověst rodiny. Že o ohrožení žalobkynina jmění nelze mluvíti také již proto, jelikož neměl disposičního práva nad jejími úložkami, vyjímaje jediné, kterou věnovala výslovně bursovní hře. Že manžel může míti správu manželčina jmění podle §u 1238 obč. zák., že může hráti bez manželčina vědomí a přece nemůže býti mluveno o nedovoleném způsobu. Dovolací soud však neshledal, že by byl podle čís. 4 §u 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn. Dovolateli ovšem sluší úplně přisvědčiti, pokud praví, že, má-li býti bursovní hra důvodem rozvodu, musí býti prokázány takové okolnosti, které vrhají na manželovu povahu příhanu nepořádku, které činí život s ním pro jeho vadnou povahu trvale nesnesitelným a které vedle toho ohrožují také dobrou pověst rodiny. Jenže přehlíží, že právě takové okolnosti vyšly odvolacím zjištěním na jevo. Dovolatel sám vylíčil své majetkové poměry v ten způsob, že požívá měsíčního služného 2000 Kč, že nemá vlastního jmění, že jmění jeho choť činilo 198.000 Kč, že jí jeho tchyně poskytovala bezplatný byt o dvou pokojích s příslušenstvím a přispívala jí 1000 Kč měsíčně na domácnost, dodává, že jejich důchody činily v roce 1922 40.000 Kč ročně. Byla-li, jak dovolatel rovněž sám tvrdil, jeho choť skromná a šetrná, nelze pochybovati, že jeho rodina mohla žíti v urovnaných poměrech majetkových a zajisté i ve slušném blahobytu středostavovské rodiny. Je-li po pětiletém manželství tento hospodářský stav rodiny zkrácen na jistinu o 10.000 Kč, pokud se týče o 17.000 Kč, a činí-li dovolatelův nepodkrytý účet u firmy V. 45.000 Kč jest uznati, že byl dovolatelovou hrou na burse a vůbec jeho hospodařením, ohledně něhož, spíše ku svému neprospěchu poukázal dovolatel ku předpisu §u 1238 obč. zák., hospodářský stav jeho rodiny zhoršen velmi podstatně, že byly otřeseny jeho solidní základy. Dovolatel tvrdí, že hrál z lásky ku své a touž logikou mohl by se omlouvati, že není za nic zodpovědn, poněvadž se dal zachvátiti psychosou poválečné doby, toužící po laciných manželce a z touhy, by zaopatřil své rodině lepší existenci. Týmž právem a nijak nezasloužených ziscích, lačné lehko nabytých peněz. Taková omluva není dostatečnou. Odvolací soud právem poukázal k tomu, že je dovolatel bankovním úředníkem. Jako takový měl, nebo mohl si zjednatí vědomost o povaze hry na burse, o její nebezpečnosti a zejména o její nevhodnosti jako prostředku ku zlepšování existence středostavovské rodiny, u které ztráta více než jednoho celoročního příjmu je těžkým otřesem hospodářské rovnováhy. Rovněž neomlouvá dovolatele, že žalobkyně dala mu část svého věna k jeho hře na burse k dispozici, neboť tato okolnost nesprošťovala ho (§ 91 obč. zák.) povinnosti, by se choval jako hlava rodiny, aby místo doporučení hry na burse jako prostředku k rychlému zbohatnutí, zabránil, by k tomu nedošlo. Ale ani další omluva dovolatelova, že v roce 1924 již nehrál na burse, to že šlo jenom o sanační hru provozovanou arci s jeho vědomím firmou V. není dostatečnou, naopak tato okolnost je dovolacímu soudu zdrojem jeho přesvědčení s druhou stolicí shodného, že dovolatelova náklonnost ke

hře má ráz trvalosti a že se projevuje jeho sklon k lehkomyšlnému zacházení majetkem, dovolateli ani nepatřícím, nýbrž věnovaným vzhledem ku právní povaze věna stabilisaci finanční rovnováhy jeho rodiny. Hraje-li hráč již jen proto, by vyrovnal hrou zaviněné a nepodkryté ztráty, neprojevuje tím, že se dal poučiti nebezpečností hry, nýbrž je to důkazem utkvělosti falešných představ. Pak zajisté lze již mluvit o naruživosti, a to nebezpečné naruživosti, poněvadž takové počínání dává v sázku nejen peníze, nýbrž i celou existenci rodiny. To již se projevuje jako vadnost povahy, nepočítající, že tento způsob sanace může selhat a že pak musí nevyhnutelně nastati neselhávající způsob sanace, totiž uhrazení dluhu z pravidelných příjmů, jimiž rodina disponuje. Rozlišuje-li dovolatel do jisté míry mezi svým vlastním dluhem 45.000 Kč a mezi poškozeností žalobkynina majetku, není to zcela případné, poněvadž ztenčení také jeho příjmů služebních, z nichž taková škoda může býti jedině kryta, je zkázonosným pro celou rodinu, zvláště, je-li správným jiné tvrzení dovolatelovo, že rodina nevystačila s normálními příjmy, že již 20.000 Kč musilo býti dosazeno na domácnost z manželčina jmění. Dospívá tedy dovolací soud k tomu, že jest opodstatněn rozvodový důvod nepořádného způsobu života a tím zaviněného hlubokého rozvratu manželství, takže na manželích nelze spravedlivě požadovati, by setrvali v manželském společenství — hlubokého rozvratu manželského proto, poněvadž dovolatelovým jednáním zasažena byla průměrná míra hospodářského blahobytu jeho rodiny a tím ohrožena byl nejen klidná existence manželské pospolitosti, nýbrž i ohrožena byla samotná podstata manželského soužití po mravní stránce, poněvadž manžel takto jednající přirozeně musel pozbyti důvěry manželčiny.

Čís. 5486.

Společenstva dle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Obsahoval-li protokol o valné hromadě společenstva pouze zápis, že se valná hromada v určitém směru usnesla a soud neměl jinak pochybnosti o správném postupu, nemůže z úřední povinnosti žádati výkaz, že bylo vyhověno všem podmínkám správného usnášení se. Zjišťuje-li však protokol také tyto okolnosti a je-li z něho zjevno, že se usnesení nestalo řádně, musí soud k těmto vadám přihlížeti.

Ustanovení stanov, že dozorčí rada se volí prostou (relativní) většinou hlasů, nepřiči se zákonu ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Výkon volby neoprávněnou osobou jest bez významu, neměl-li vlivu na výsledek volby.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1925, R I 935/25.)

Opověď společenstva k rejstříku, že předsedou byl na valné hromadě zvolen Antonín R., nevzal rejstříkový soud na vědomí, nýbrž vrátil ji s tím, by ředitelstvo ihned svolalo novou valnou hromadu, na ní volbu členů ředitelstva a dozorčí rady znovu provedlo a výsledek do čtyř neděl soudu oznámilo. Důvod: Jak šetřením zjištěno, súčasnil se hlasování při volbách nečlen Jaroslav H., který dle sdělení ředitelstva členem společenstva ani není, a neměl býti proto připuštěn k volbě.